

„PREČO OBNOVOVAŤ POŠKODENÚ KRAJINU GEMERA“

**Michal Kravčík, Ing. CSc.,
26. November 2020**

SPOLOČENSKÉ DÔVODY, POTREBY OBNOVY KRAJINY

- 1. Vodné riziká - nedostatok vody v pôde aj v podloží, vysychanie prameňov, povodne**
- 2. Environmentálne riziká (ubúdanie biodiverzity);**
- 3. Klimatické riziká (prehrievanie krajiny, nárast frekvencie aj intenzity extrémov v počasí a živelných pohrôm);**
- 4. Potravinové riziká (pokles produkčného potenciálu pôd);**
- 5. Sociálna riziká - zhoršovanie podmienok pre život, chudoba až nedostatok potravín a hlad – rozpad sociálnej súdržnosti, migračné vlny, a to až celosvetového rozsahu.**

Vplyv človeka na obeh vody + dôsledky

Malá kapička rosy má velikost 1 milimetr a hmotnost tisícinu gramu. A je v ní vměstnáno třicet trilionů molekul. Toto nepředstavitelné číslo (trojka a za ní devatenáct nul) dokazuje, jak je molekula vody nesmírně malá. A přes svou titěrnost je molekula vody pro život nepostradatelná. (J.Kleczeck)

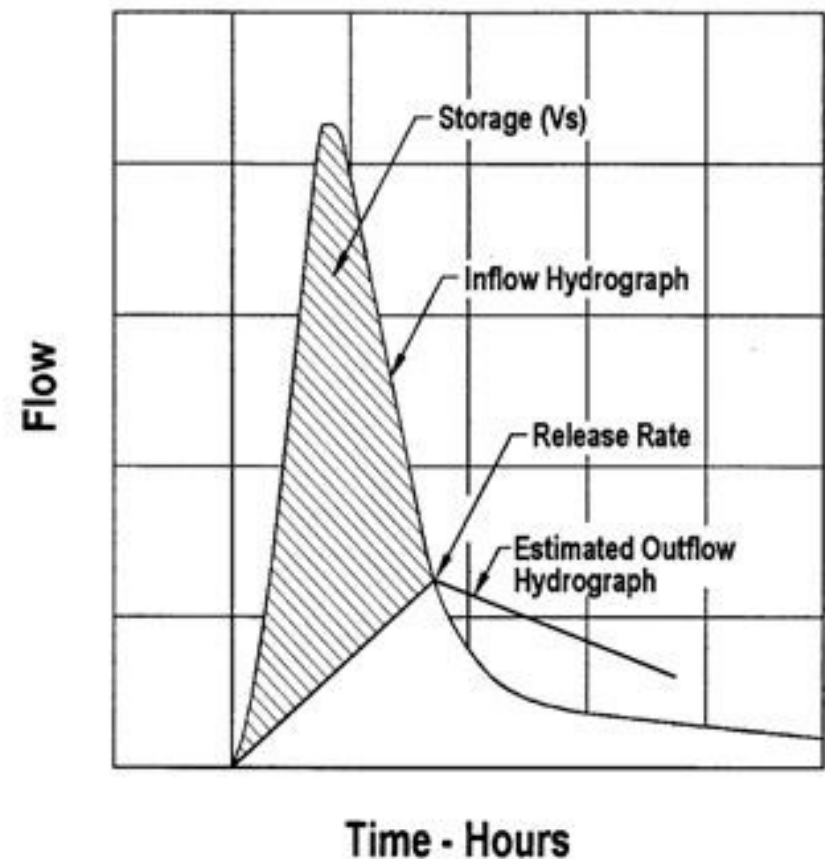
Gemer

Lesopoľnohospodárstvo na Gemeri

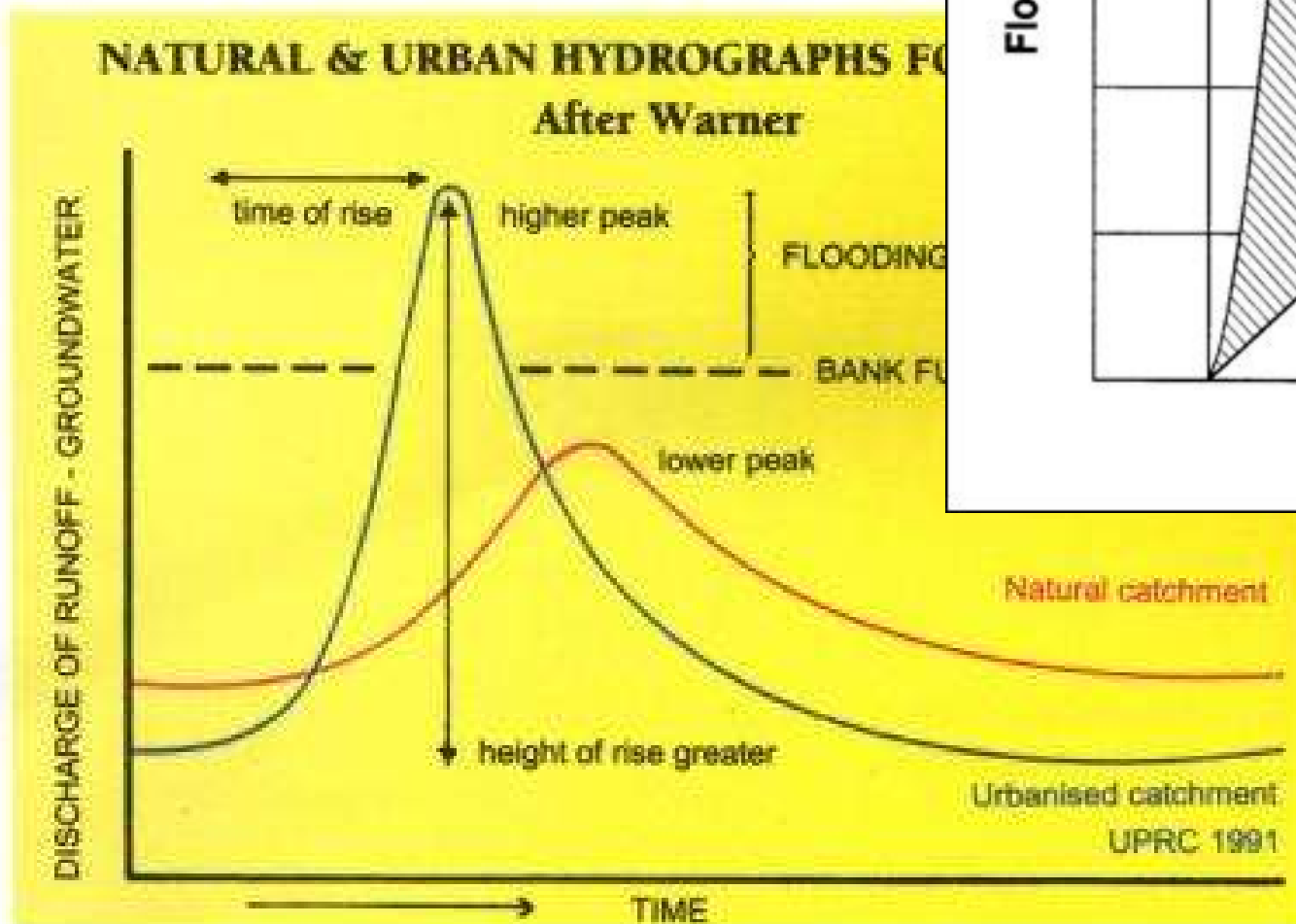

- Rozoranie medzí a zhutňovanie pôdy ťažkými mechanizmami
- premena rôznorodej diverzifikovanej na obilné monokultúry v období kolektivizácie poľnohospodárstva je pretrvávajúce dedičstvo
- Nevhodné motivačné nástroje naďalej degradujú pôdu, vysušujú ju a znižujú jej úrodnosť intenzívnejším obrábaním

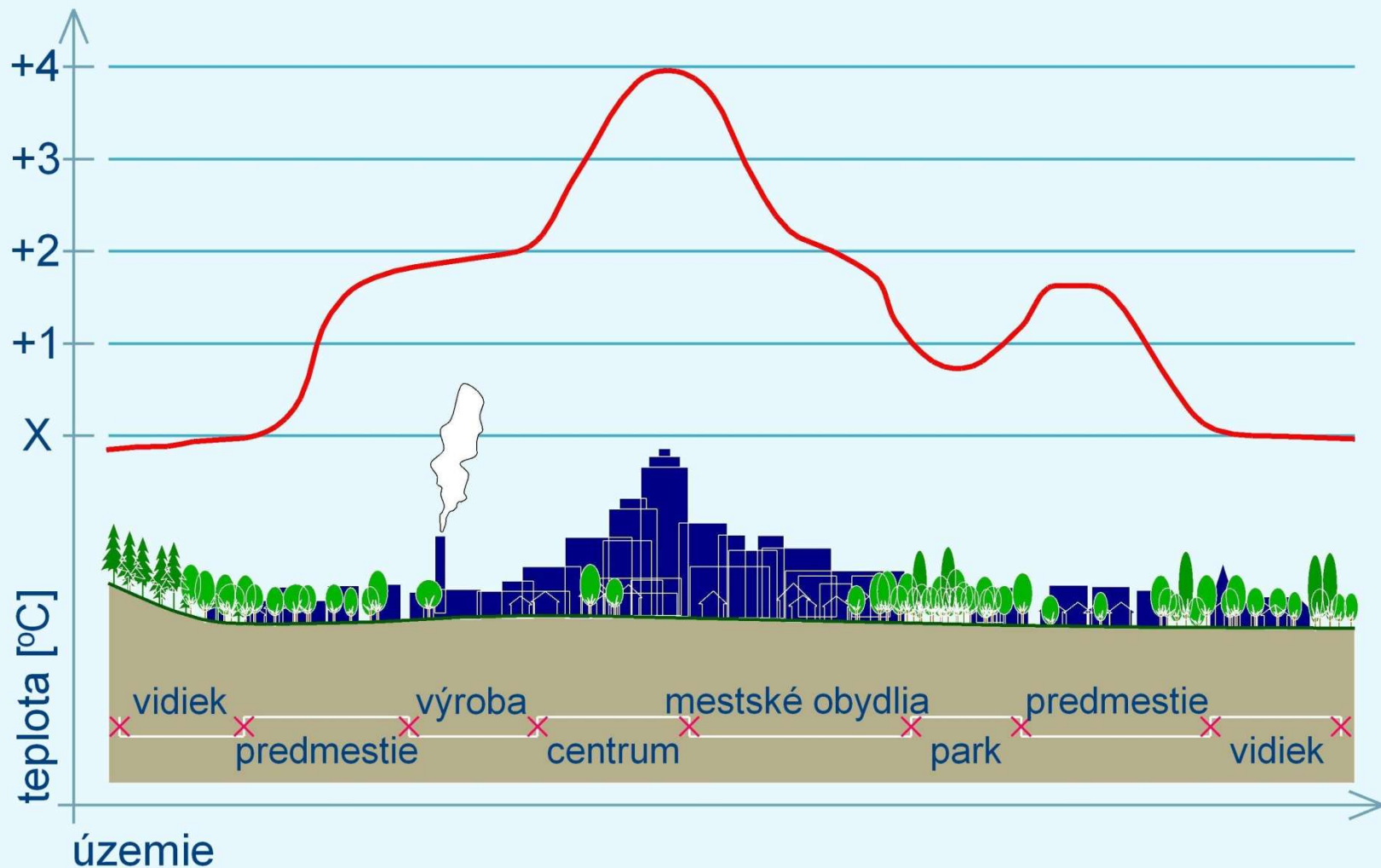
Zvýšený odtok spôsobuje povodne

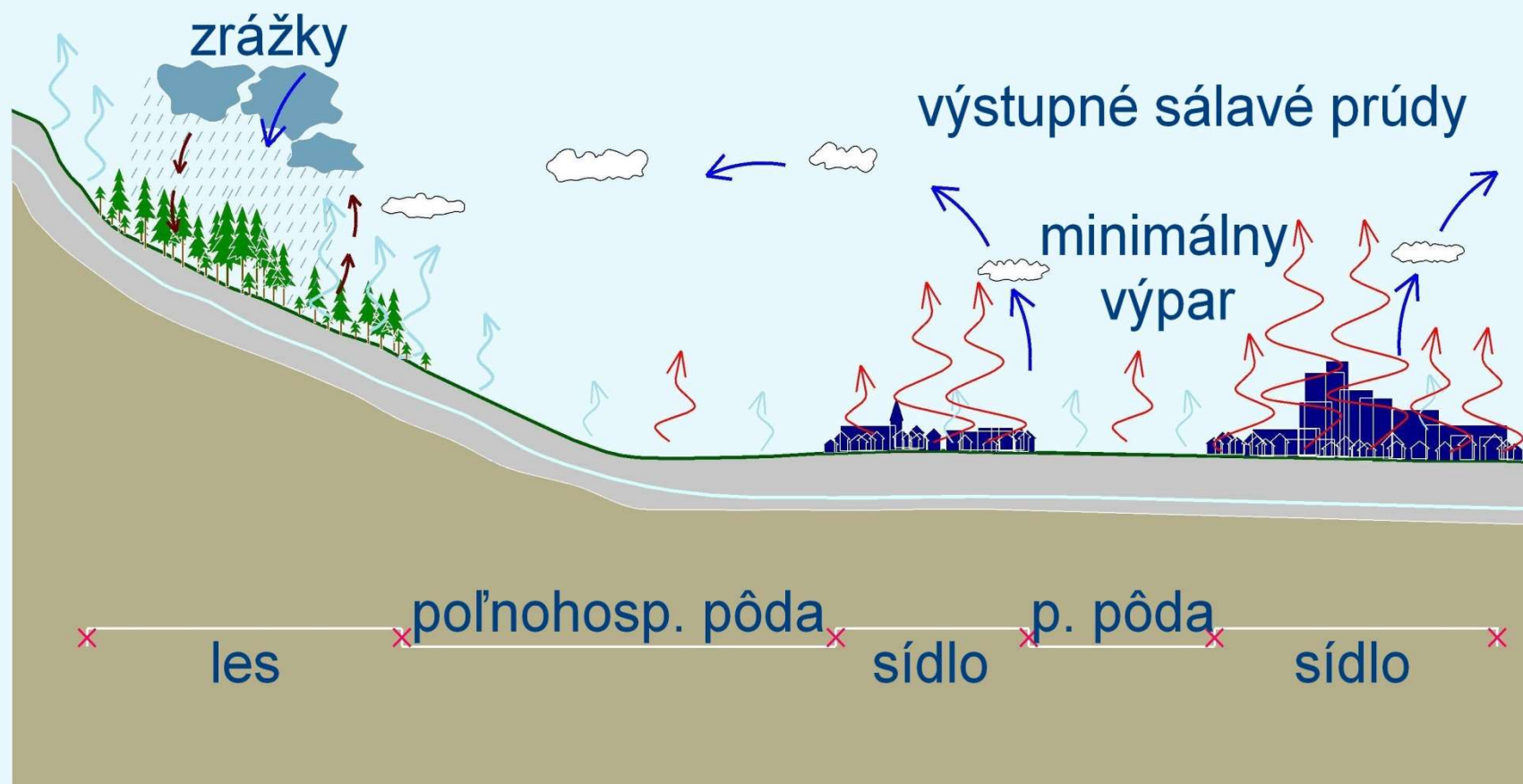
...sucho a
prehrievanie
krajiny

Sucho plodí „horúcu platňu“ a „teplotný dáždnik“ nad mestom

Zmena rozdelenia zrážok nad krajinou vplyvom kanalizovania dažd'ovej vody

Fenomén časový a priestorových zmien rozdelenia zrážok

- Nárast intenzívnych lejakov v horských chladnejších oblastiach Slovenska predovšetkým v lete
- Pokles zrážok v agrourbánnej krajine a nárast v lesoch
- Predlžovanie období bez zrážok
- premena úrodnej pôdy na step

zrážková činnosť
v horských
oblastiach rastie

zrážková činnosť
na nížinách klesá

1995

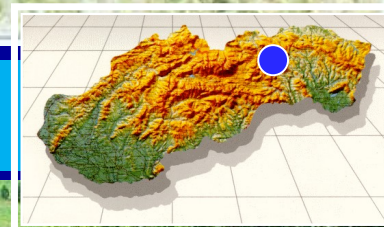

1996

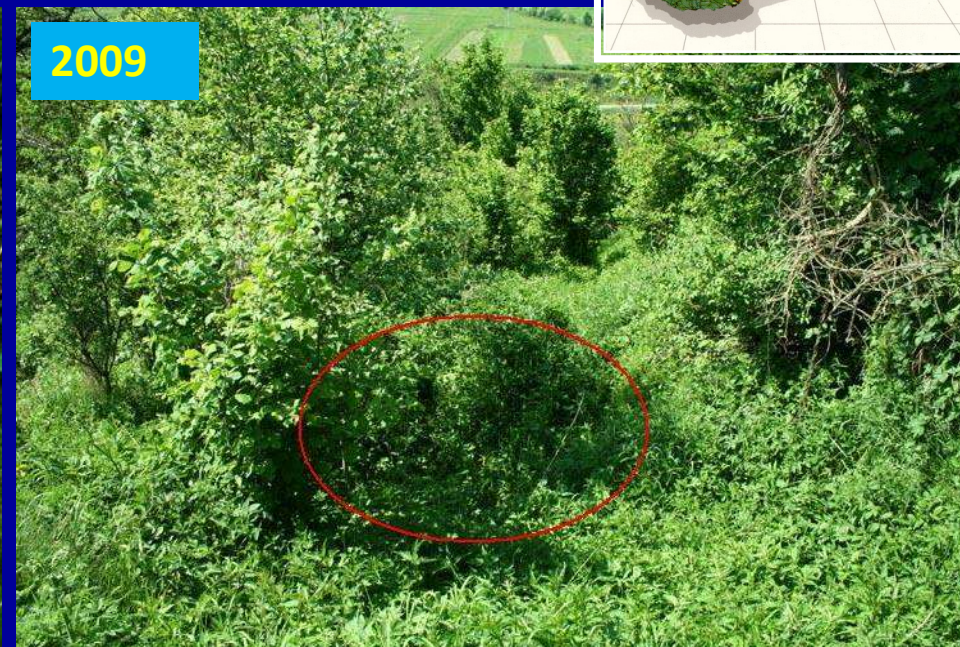

1997

Modrá alternatíva Tichý Potok

2009

2009

VODNÝ LES SLOVENSKEJ SPORITEĽNE, 2005

KVP KOŠICE

Revitalizácia v Rakúsku podporovaná ministerstvom lesov

Manažment dažďových vôd v Berlíne - Nemecko

TAMERA (PORTUGALSKO)

Tamera before building "Lake 1" in 2007

"Lake 1" in 2009

Water Landscape, Tamera, Portugal

Nórsko

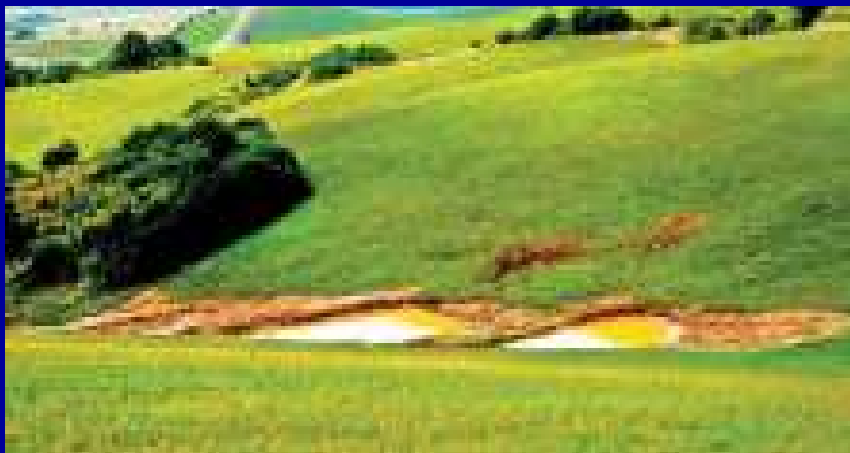
transfer skúsenosti zo Slovenska

India – Waterhed Organisation Trust

Program revitalizácie krajiny Vlady SR 2010-2012

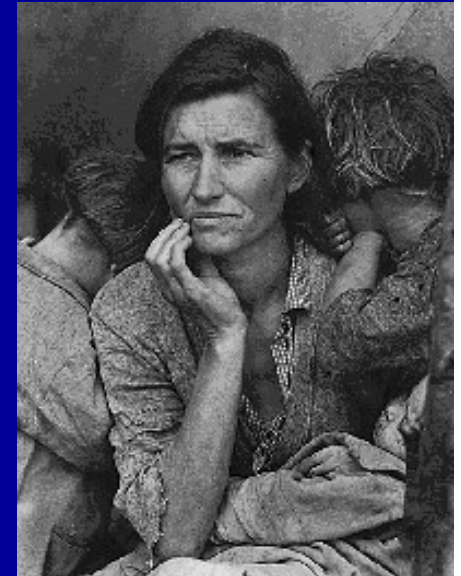

Americký a slovenský New Deal

Hospodárska a ekologická kríza v 30-tych rokoch v USA

- s hospodárskou nastala i ekologická kríza
- považovaná za najväčšiu človekom vyvolanú ekologickú krízu v 20.storočí
- odlesnenie na 1/8 pôvodnej plochy
- strata 3 mld. ton pôdy ročne vodnou eróziou

**Potrebujeeme prácu pre
chudobných ľuďí !**

Vytvorenie systému vodných tímov v obciach s vodným majstrom a vodnými robotníkmi

- Vodné tímy – 10 vodných robotníkov a jeden vodný majster
- Na úrovni obcí najtransparentnejší , najpopulárnejší a najmenej byrokratický program, ktorý umožnil komunitám brať zodpovednosť za ochranu integrovanú ochranu vôd.
- užitočné práce, ktoré nekonkurujú na pracovnom trhu